

POLITIHØGSKOLEN

Fagplan for
Bachelorstudiet

BI

Studieåret 2013/2014

Fagplan for Bachelorstudiet **BI**

Studieåret 2013/2014

Innhold

INNLEDNING	5
HOVEDOMRÅDE: POLITI OG SAMFUNN	15
Politilære POL110	16
Sosiologi SOS110	19
Yrkesetikk YRK110	22
HOVEDOMRÅDE: METODE	25
Vitenskapsteori og forskningsmetode VITF120	26
Politiets datasystemer POLD120	28
Juridisk metode STR150	30
HOVEDOMRÅDE: OPERATIVE OPPGAVER	33
Psykologi PSY130	34
Ordenstjeneste ORD130	36
Vegtrafikkrett VEG130	38

Rapport- og etterforsningslære REL130	39
Strafferett og straffeprosess STR150	41
Ordensjuss STR150	43
Kriminalteknikk KRI130	45
Sosiologi SOS130	47
Kommunikasjon og konflikthåndtering KKH130	49
Fysisk trening FYS130	51
Arrestasjonsteknikk AT130	53
HOVEDOMRÅDE: ETTERFORSKING	55
Strafferett og straffeprosess STR150	56
Rapport- og etterforsningslære REL150	58
Kriminalteknikk KRI150	60

Innledning¹

Bachelor - politiutdanning er en treårig utdanning som gjennomføres ved Politihøgskolen.

Politiutdanningen er en profesjonsutdanning. Det innebærer at utdanningen kvalifiserer for politiyrket. Utdanningen bygger på kunnskap basert på erfaring politiet har gjort, forskningsbasert kunnskap om politiets rolle og oppgaver i samfunnet, samt det regelverket politiet skal forvalte. Politiets arbeidsoppgaver og -metoder blir stadig mer komplekse og krevende, og flere samfunnsaktører vurderer politiets arbeid. Det krever at politiet er i stand til å vurdere og begrunne sine tjenestehandlinger og kvalitetssikre alle sider ved sin oppgaveløsning.

Gjennom teoretiske studier, oppgaveløsning og deltagelse i praksis skal studentene forberede seg for yrkesrollen. I praksisåret gjør studentene egne erfaringer gjennom varierte arbeidsoppgaver og observasjon av andres arbeid. Under veiledning av en erfaren polititjenesteperson gis studentene mulighet til kritisk refleksjon rundt eget ståsted i yrkesrollen.

Utdanningen bygger på prinsippet om at nyutdannede polititjenestepersoner skal være generalister, jf. Stortingsmelding nr. 42 (2004-2005), samt Innstilling til Stortinget nr. 145 (2005-2006). En generalist er en tjenesteperson som besitter grunnleggende kunnskaper og ferdigheter i politiets forebyggende, kriminalitetsbekjempende og trygghetsskapende arbeid.

Generalisten skal ha kompetanse til å foreta helhetsvurderinger, se sitt arbeid i en bredere samfunnsmessig sammenheng og trekke inn relevant spesialkompetanse og samarbeidspartnere ved behov. Generalisten skal ha utviklet grunnlag for fortsatt læring og utvikling gjennom utøvelsen av yrket.

Bachelor - politiutdanning er regulert gjennom forskrift om Bachelorgraden ved Politihøgskolen, godkjent av Justis- og politidepartementet 10. Juli 2007, med hjemmel i lov av 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og

¹ Store deler av innledningskapitlet er direkte hentet fra Rammeplan for Bachelor-politiutdanning, godkjent av Justis- og politidepartementet 10 juli 2007.

høgskoler, jf. forskrift av 16. desember 2005 nr. 1576 om delvis innlemming av Politihøgskolen under lov om universiteter og høyskoler.

Med grunnlag i rammeplanen fastsetter Politihøgskolens styre emneplaner for utdanningen.

Formål

Formålet med bachelorutdanningen er å utdanne reflekterte og handlekraftige polititjenestepersoner som kan utføre forebyggende, håndhevende og hjelpende virksomhet på en måte som ivaretar borgernes rettssikkerhet og trygghet, og samfunnets interesser forøvrig.

Mål

Studentene skal etter endt utdanning være i stand til å utføre generalistoppgaver i politiet. Gjennom teoretisk og praktisk opplæring skal studentene bli i stand til å løse politimessige oppgaver. De skal ha utviklet:

- god forståelse av politiets rolle og funksjon i samfunnet
- kunnskaper, ferdigheter og holdninger som gir godt grunnlag for å forebygge og bekjempe kriminalitet, samt fremme trygghet, orden og rettssikkerhet
- selvinnsikt og bevissthet om egen kompetanse, atferd og sitt personlige ansvar i utførelsen av yrket
- evne til kritisk refleksjon og til å forstå sitt arbeid i en samfunnsmessig sammenheng
- kunnskaper, ferdigheter og holdninger som kan bidra til nytenkning og utvikling av politi- og lensmanns-etaten
- grunnlag for videre læring, utdanning og spesialisering i yrket

Overordnet mål for utdanningen ivaretas gjennom læringsutbyttebeskrivelser innen hvert hovedområde, beskrevet som kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.

Innhold

Utdanningsinnholdet er organisert i fem hovedområder som rettes mot hovedoppgaver for generalisten. Beskrivelsene av hovedområdene gjelder for alle tre studieår. Etikk, erfaringsbasert og forskningsbasert kunnskap inngår i alle hovedområder.

Politi og samfunn

Hensikten med hovedområdet er at studentene skal tilegne seg forståelse av politiets oppgaver og funksjon i samfunnet. De skal tilegne seg forståelse av politiets organisasjon, politirollen, opptreden, plikter, myndighet og verdigrunnlag. Studentene skal vite hva maktfordelingsprinsippet innebærer, og forstå hva det innebærer at politiet er en del av den utøvende makt. Politiets inngripen skal ha hjemmel i lov (legalitetsprinsippet), og studentene skal være i stand til å utføre politiets oppgaver i samsvar med dette.

Studentene skal tilegne seg kunnskaper om politiets historie i Norge og om politiets plass i det norske demokratiet. De skal også kunne redegjøre for politiets forvaltningsmessige gjøremål, politiets ansvar innenfor den sivile rettspleien og internasjonalt politisamarbeid.

I tillegg til kunnskap om samfunnets formelle organisering, skal studentene kjenne til avgjørende uformelle trekk ved samfunnet som har stor betydning for politiarbeidet; som for eksempel strukturer som skaper og opprettholder sosial ulikhet, sosiale maktforhold, utstøting og marginalisering.

Politiets arbeid i et samfunn preget av mangfold, skal stå sentralt. Studentene skal bli i stand til å møte ulike grupper i samfunnet med respekt og toleranse, uavhengig av alder, kjønn, kultur, livssyn og virkelighetsoppfatning. Menneskerettighetene skal vektlegges.

Gjennom praksisstudier skal studentene tilegne seg kunnskaper om politiets rolle i samfunnet. De skal gjennom teori og praksis gjøre seg kjent med og reflektere over politiets plikter, arbeidsmiljø og organisasjonskultur. Yrkesetiske problemstillinger skal vektlegges, slik at studentene blir i stand til å foreta begrunnede valg i holdningsspørsmål og i utførelsen av konkrete handlinger. De skal videre utvikle beredskap i forhold til å håndtere etiske dilemma som politiyrket innebærer. Politiets ansvar og plikter i informasjonssamfunnet skal gjøres tydelig.

Metode

Metode innebærer systematiske framgangsmåter som sikrer gyldig kunnskap. Hensikten med hovedområdet er at studentene skal tilegne seg kunnskap om de viktigste metodeprinsippene innen de kunnskapsområdene politiet bygger sin virksomhet på.

I tjenesteutførelse er det nødvendig å kunne analysere situasjoner slik at handlingsvalg er faglig begrunnet. Studentene skal ha kunnskap om prinsippene for hvordan finne fram til gjeldende rett og bli i stand til å anvende denne i praktisk politiarbeid. De skal videre tilegne seg redskaper for faglig vurdering. De skal utvikle forståelse for forholdet mellom forskningsbasert viten og erfaringsbasert kunnskap. I tillegg skal studentene tilegne seg forståelse for hvordan kunnskap utvikles gjennom erfaring. De skal videre tilegne seg kunnskap om sentrale forskningsmetoder, slik at de blir i stand til å søke, vurdere og bruke fagkunnskap i sitt arbeid.

Studentene må mestre sentrale dataverktøy som politiet bruker til daglig, og som er avgjørende for utviklingen av politiets samlede kunnskapsbase.

Operative oppgaver

Hensikten med hovedområdet er at studentene skal tilegne seg kunnskaper, ferdigheter og holdninger slik at de kan bidra til å opprettholde ro og orden, skape trygghet og sikkerhet og yte service i samfunnet.

Studentene skal utvikle forståelse for sammenhenger mellom samfunnsforhold og kriminalitet. De skal ha kunnskap om hva ordensproblemer innebærer, hvordan de oppstår og i hvilken utstrekning politiet har forutsetninger for å bekjempe dem. Hovedfokus skal være «første enhet på stedet». Innsatsen ved denne typen oppdrag forutsetter kunnskaper og ferdigheter om politioperative metoder, livreddende førstehjelp, konflikt-håndtering, polititaktikk, bevissikring m.m.

Studentene skal tilegne seg kunnskaper om regelverket som regulerer politiets adgang til å anvende makt og tvang, samt være i stand til å gjennomføre tiltak i samsvar med grunnleggende rettssikkerhetsprinsipper. Videre skal studentene inneha ferdigheter for å kunne bidra i taktisk oppgaveløsning. De skal trene på situasjonsvurdering og -mestring og bruk av ulike kommunikasjons- og konfliktløsningsstrategier.

Dagens politi står stadig oftere overfor situasjoner der norsk ikke er tilstrekkelig som kommunikasjonsspråk. En del kommunikasjonsøvelser skal derfor foregå på engelsk. Studentene skal ha god kunnskap om grupper politiet møter i ulike situasjoner og være bevisst egne holdninger og atferd, slik at de er i stand til å håndtere situasjoner og personer på en konfliktdempende og respektfull måte.

Utførelsen av politiyrket medfører psykiske og fysiske påkjenninger. I tillegg til å ivareta publikums sikkerhet skal derfor studentene tilegne seg kunnskaper om, ferdigheter og holdninger til ivaretagelse av egen helse, miljø og sikkerhet

Forebyggende oppgaver

Hensikten med hovedområdet er at studentene skal tilegne seg kunnskaper om og ferdigheter i ulike forebyggende strategier. Studentene skal være i stand til å begrunne strategivalg og gjennomføre praktisk forebyggende arbeid innenfor alle arbeidsfelt i politiet. De skal tilegne seg kunnskaper om regelverk som pålegger politiet ansvar for tverretatlig samarbeid, bli i stand til å delta i slikt samarbeid og reflektere over utfordringer knyttet til dette. Forebyggende arbeid blant barn og unge skal vektlegges.

Det er vesentlig at politiet har kunnskap om aktuelle straffereaksjoner og hvordan straff gjennomføres. Studentene skal tilegne seg kunnskap om straffens individuelle og samfunnsmessige formål og betydning.

Etterforskning

Hensikten med hovedområdet er at studentene skal tilegne seg kunnskaper, ferdigheter og holdninger slik at de kan avdekke, stanse og forfølge straffbare forhold. De skal være i stand til å planlegge, gjennomføre, dokumentere og evaluere etterforskning på generelt nivå, samt kunne gjennomføre etterforskning i samsvar med lover og forskrifter, menneskerettighetene og sentrale rettssikkerhetsprinsipper. Videre skal studentene kunne basere teknisk og taktisk etterforskning på gyldig kunnskap. Hovedområdet skal omfatte hele straffesakskjeden.

Studentene skal kunne uttrykke seg presist muntlig og skriftlig. De skal videre kunne vurdere metodebruk og egne arbeidsmåter ut fra gjeldende regelverk og yrkesetisk fundament.

Hovedområde-B1	Studiepoeng/ Hovedområder	Emne	Emnekode
Politi og samfunn	12	Politi lære	POL110
		Sosiologi	SOS110
		Yrkesetikk	YRK110
Metode	7	Vitenskapsteori og forskningsmetode	VITF120
		Politiets datasystemer	POLD120
		Juridisk metode	STR150
Operative oppgaver	30,5	Psykologi	PSY130
		Ordenstjeneste	ORD130
		Vegtrafikkrett	VEG130
		Rapport- og etterforsningslære	REL130
		Strafferett og straffeprosess	STR150
		Ordensjuss	STR150
		Kriminalteknikk	KRI130
		Sosiologi	SOS130
		Kommunikasjon og konflikthåndtering	KKH130
		Fysisk trening	FYS130
Arrestasjonsteknikk	AT130		
Forebyggende oppgaver			
Etterforskning	10,5	Strafferett og straffeprosess	STR150
		Rapport- og etterforsningslære	REL150
		Kriminalteknikk	KRI150

Organisering og arbeidsmåter²

Bachelorutdanningen går over tre år og har et samlet omfang av 180 studiepoeng. Hvert studieår utgjør 60 studiepoeng. Det skal være nær kobling mellom de tre studieårene.

Utdanningen organiseres på følgende måte:

- Første studieår (B1) gjennomføres ved høyskolen. Studentene tilegner seg grunnleggende forståelse av yrket og utvikler en faglig plattform for videre læring.
- Andre studieår (B2) er et praksisår og gjennomføres i et politidistrikt. Studentene deltar i ulike deler av politiets arbeid og får opplæring og veiledning i arbeidet.
- Tredje studieår (B3) gjennomføres ved høyskolen. Studentene bearbeider og videreutvikler sine erfaringer og gis mulighet for faglig fordypning, kritisk refleksjon og bevisstgjøring av holdninger og verdier.

I første studieår skal studentene tilegne seg grunnleggende kunnskaper i det enkelte emne og gradvis bli i stand til å se tverrfaglige sammenhenger. I andre studieår skal studentene tilegne seg erfaringer fra praktisk politiarbeid i samhandling med erfarne tjenestepersoner. I siste studieår vektlegges integrering av kunnskaper og ferdigheter fra alle studieårene. Det skal legges vekt på studentaktive læringsformer og samarbeidslæring.

Politiets arbeid skal utføres i henhold til en rekke lover, forskrifter, instruksjer, retningslinjer og rundskriv. Studiet vil i stor grad omhandle nevnte kilder. Det forutsettes at studentene gjør seg kjent med disse.

Studentene skal skrive en bacheloroppgave knyttet til hovedområdet Forebyggende oppgaver. Oppgaven ferdigstilles i B3. Bacheloroppgaven skal være utviklingsrettet og synliggjøre sammenheng mellom teori og praksis. Studentene skal vise evne til å analysere faglige problemstillinger på en systematisk og reflektert måte.

Studentene skal i B3 fordype seg i et valgfritt emne med et omfang av 6 studiepoeng. Styret fastsetter hvilke valgfrie emner som tilbys.

Det skal gis mulighet for samarbeid og utveksling med studenter ved politiutdanninger i andre land. Et slikt samarbeid organiseres normalt i B2.

² Se Forskrift om studier og eksamen ved Politi høyskolen

Studentene organiseres i basisgrupper i både første og tredje studieår. Den elektroniske læringsplattformen It's learning brukes som kommunikasjons- og informasjonskanal for all faglig aktivitet. Fagplanen gjelder for alle 4 studiesteder. Gjennomføringen av undervisningen på studiestedene kan organiseres på ulike måter innen fagplanens rammer.

Etter at studentene har fått tildelt uniform skal studentene bære uniform i undervisningen hvis ikke annen beskjed er gitt. Det organiseres enkelte obligatoriske «mønstringer» i forbindelse med sjekk av uniform og oppstilling generelt.

De arbeidskrav som står under organisering og arbeidsmåter gir ikke studiepoeng, dersom ikke annet er bestemt.

Arbeidskrav uten studiepoeng må være godkjent for å få lov til å fremstille seg til eksamen i emnet.

I enkelte emner er det satt krav til obligatorisk deltakelse. Obligatorisk deltakelse regnes som et arbeidskrav uten studiepoeng.

Arbeidskrav med studiepoeng følger de samme regler som eksamener forøvrig.

Vurdering³

Vitnemål tildeles alle studenter som har fullført utdanningen med bestått resultat på alle eksamener og arbeidskrav, og som er funnet skikket til tjeneste i politi – og lensmannsetaten.

Vurderingsformene skal være varierte og gi grunnlag for å vurdere studentenes kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanse.

På neste side vises en oversikt over eksamener og arbeidskrav under hvert hovedområde.

Karakterskala

Politihøgskolen benytter bokstavkarakterer fra A til F. A til E er bestått, mens F er ikke bestått. En generell beskrivelse av vurderingskriteriene kan sees på side 14.

³ Se Forskrift om studier og eksamen ved Politihøgskolen

HOVEDOMRÅDE	EMNE		VURDERING
	Antall studiepoeng		
Politi og samfunn	Politolære POL110 (6 STP)		EKSAMEN (H)
	Sosiologi SOS110 (4 STP)		EKSAMEN (M)
	Yrkesetikk YRK110 (2 STP)		ARBEIDSKRAV / OBLIGATORISK DELTAKELSE
Metode	Vitenskapsteori og forskningsmetode VITF120 (3 STP)		ARBEIDSKRAV
	Politiets datasystemer POLD120 (2 STP)		OBLIGATORISK DELTAKELSE
	Juridisk metode STR150 (2 STP)		*EKSAMEN (S)
Operative oppgaver	Psykologi PSY130 (4 STP)		EKSAMEN (S)
	Ordenstjeneste ORD130 (4 STP)		EKSAMEN (M) 2 ARBEIDSKRAV
	Vegtrafikkrett VEG130 (3,5 STP)		EKSAMEN (S)
	Rapport- og etterforsningslære REL130 (3 STP)		ARBEIDSKRAV
	Strafferett og straffeprosess STR150 (3 STP)		ARBEIDSKRAV
	Ordensjuss STR150 (3 STP)		*EKSAMEN (S)
	Kriminalteknikk KRI130 (2 STP)		ARBEIDSKRAV
	Sosiologi SOS130 (2 STP)		ARBEIDSKRAV
	Kommunikasjon og konflikthåndtering KKH130 (2 STP)		ARBEIDSKRAV
	Fysisk trening FYS130 (2 STP)		OBLIGATORISK DELTAKELSE
	Arrestasjonsteknikk AT130 (2 STP)		GODKJENNING BATONG / GODKJENNING PEPPERSPRAY / OBLIGATORISK DELTAKELSE
Etterforskning	Strafferett og straffeprosess STR150 (4,5 STP)		*EKSAMEN (S)
	Rapport- og etterforsningslære REL150 (3 STP)		ARBEIDSKRAV
	Kriminalteknikk KRI150 (3 STP)		EKSAMEN (S) / UNDERVISNING I DNA - OBLIGATORISK

* Felles eksamen STR150

Symbol	Betegnelse	Generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	Meget god	Meget god prestasjon. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	Nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	Tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

Hjelpemidler

I alle emner er det tillatt å benytte følgende ordlister:

Hellevik, A. (2005). *Nynorsk ordliste* (10. utg.). Oslo: Samlaget

Hjulstad, H. & Sødal, L. (2006). *Bokmålsordliste: Ordbok for skoleverket* (2. utg.). Oslo: Samlaget.

I STR150 er følgende hjelpemidler tillatt til eksamen; Norges Lover (siste utgave), Særtrykk av straffeloven, straffeprosessloven, politiloven og påtaleinstruksen.

I VEG130 er følgende hjelpemidler tillatt ved eksamen; Norges Lover (siste utgave), Særtrykk av straffeloven og vegtrafikkloven. Cappelen: Vegtrafikklovgivningen.

I KRI150 er følgende hjelpemidler tillatt ved eksamen: Norges Lover (siste utgave), Særtrykk av straffeloven og straffeprosessloven.

Hovedområde: Politi og samfunn

Politi

Sosiologi

Yrkesetikk

Politolære (POL110)

6 studiepoeng

Politolære er læren om politiets oppgaver og funksjon i samfunnet - lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Studentene skal i dette emnet tilegne seg kunnskap om politiets organisering, oppgaver, myndighet og verdigrunnlag. Studentene skal vite hva maktfordelingsprinsippet innebærer, og forstå hva det betyr at politiet er en del av forvaltningen av den utøvende makt. Politiets inngripen skal ha hjemmel i lov (legalitetsprinsippet), og studentene skal etter endt utdanning være i stand til å utføre politiets oppgaver i samsvar med dette.

Gjennom å studere viktige hendelser i politiets institusjonelle historie skal studentene oppøve forståelse for hvordan politiet utvikler seg i takt med samfunnet. De skal kunne gjøre rede for politiets plass i det norske demokrati og hvorfor og hvordan politiet skal avspeile og beskytte idealene om humanitet, menneskerettigheter og rettsikkerhet. Studentene skal sette seg inn i hvilke konsekvenser det kan få dersom norsk politi svikter sin plikt til å respektere og beskytte demokratiet og menneskerettighetene.

Politolære er læren *om* politiet. Det innebærer at man gjennom emnet søker å forstå hva politiet gjør i dag, hvorfor vi har et politi, hvordan og hvorfor politiet har blitt slik det er, og hvordan politiet forvaltes og kontrolleres.

Læringsutbytte

Kunnskap

Studentene har etter endt emne grunnleggende kunnskap om

- hva politiet gjør i dag – politiets oppgaver, funksjoner og organisering
- hvorfor vi har et politi – politiets rolle og myndighet
- hvordan og hvorfor politiet er blitt slik det er blitt – politiets institusjonelle historie
- hvordan politiet forvaltes og kontrolleres

Ferdigheter

Studentene kan etter endt emne

- forklare politiets oppgaver og organisering
- henvise til lov og instruks for tjenesteutøvelse
- gjøre rede for politiets samfunnsmessige funksjon og konstitusjonelle grunnlag
- gjøre rede for grunnleggende prinsipper for politiets rolle
- forstå viktige trekk ved politiets utvikling

- forklare ulike former for kontroll av politiet
- gjøre rede for politiets plass i forvaltningen

Generell kompetanse

Studentene kan etter endt emne

- reflektere over politiets rolle i et demokratisk samfunn i endring

Organisering og arbeidsmåter

Det forventes at studentene arbeider ca. 180 timer med emnet. I dette ligger deltakelse i undervisning, individuelt arbeid, gruppearbeid og litteraturstudier.

Vurdering

En fire dagers individuell hjemmeeksamen som vurderes i henhold til gradert karakterskala.

Pensum

Kompendium

Andenæs, J. & Fliflet, A. (2006). *Statsforfatningen i Norge* (10. utg.). Oslo: Universitetsforlaget. Pensum: Kap. 7 og 50. (25 s.)

Birkeland, Å. (2007). Politigeneralisten, den moderne staten og politiets legitimitet. I H. O. Gundhus, P. Larsson & T.-G. Myhrer (Red.), *Polisiær virksomhet: Hva er det -*

hvem gjør det: Forskningskonferansen 2007 (s. 31-47) (PHS Forskning; 2007:7). Oslo: Politihøgskolen. (16 s.)

Bratholm, A. & Eskeland, S. (Red.). (2008). *Justismord og rettsikkerhet*. Oslo: Universitetsforlaget. Pensum: (s. 15-22). (7 s.)

Bruland, B. (2008). Det norske Holocaust: Jødedeportasjonene under krigen. I B. Hagtvatn (Red.), *Folkemordenes svarte bok: Politisk massevold og systematiske menneskerettsbrudd i det 20. århundre* (s. 425-441). Oslo: Universitetsforlaget. (16 s.)

Christensen, T., Egeberg, (M., Lartsen, H.O., Lægred, P. & Roness, P. G.) (2010). *Forvaltning og politikk* (3. utg.). Oslo: Universitetsforlaget. Pensum: Kap. 1 (s. 11-18) og 12 (s. 237-241). (13 s.)

Furuhagen, B. (2004). *Ordning på stan: Polisen i Stockholm 1848-1917*. Stockholm: Östlings bokförlag symposion. Pensum: (s. 9-32). (24 s.)

Gundhus, H. O. & Larsson, P. (2007). Policing i et norsk perspektiv. I H. O. Gundhus, P. Larsson & T.-G. Myhrer (Red.), *Polisiær virksomhet: Hva er det - hvem gjør det: Forskningskonferansen 2007* (s. 31-47) (PHS Forskning; 2007:7). Oslo: Politihøgskolen. (20 s.)

Johansen, P. O. (1989). «Samfunnets pansrede neve»: *Statspoliti og ekstraordinær overvåkning 1918-1941*. Oslo: Gyldendal. Pensum: Kap. 2 (s. 9-21 og 42-48). (20 s.)

- Jor, F. (1980). *Politi i Norge: Norsk politiforbunds 75-års jubileumsskrift*. Oslo: Politiforbundet.
Pensum: s. 59-68. (9 s.)
- Larsson, P. (2010). Tillit til politiet: Fra nærhet til forhandlet legitimitet. I S. R. Runhovde (Red.), *Tillit til politiet* (s. 7-19) (PHS Forskning; 2010:4). Oslo: Politihøgskolen. (12 s.)
- NOU 2009:12. (2009). *Et ansvarlig politil Åpenhet, kontroll og læring: Evalueringsrapport fra utvalget oppnevnt av Justis- og politidepartementet 5. mars 2008*. Oslo: Departementenes servicesenter, Informasjonsforvaltning.
Pensum: Sammendrag og Kap. 3 om kontroll av politiet. (14 s.)
- NOU 2007: 7. (2007). *Fritz Moen og norsk strafferechtspleie*. Oslo: Departementenes servicesenter, Informasjonsforvaltning.
Pensum: s. 2-6 (5 s.)
- NOU 2012:14 (2012). Rapport fra 22. juli-kommisjonen. Oslo: Departementenes servicesenter, informasjonsforvaltning.
Pensum: Kap. 1. (s. 13-16), 14. (s. 335-337), 19. (s. 458-460) (10 s.)
- Politidirektoratet. (2010). *Politiet i Norge*. Oslo: Politidirektoratet.
Pensum: (35 s.)
- Pryser, T. (2006). Holocaust i innlandsregionen. I P. O. Johansen (Red.), *På siden av rettsoppgjøret*. Oslo: Unipub.
Pensum: s. (93-101) og (121-129). (18 s.)
- Reiner, R. (2010). *The politics of the police*. Oxford: Oxford University Press.
Pensum: Kap. 1. (30 s.)
- Roughvedt, B. (2010). *Med penn og pistol: Om politiminister Jonas Lie*. Oslo: Cappelen.
Pensum: s. (203-211) (9 s.)
- St. meld. nr. 42 (2004-2005). (2005). *Politiets rolle og oppgaver*. Oslo: Justis- og politidepartementet.
Pensum: Kap. 1, 2 og 3 (s. 12-15), 5 og 6 (s. 60). (20 s.)
- Østerud, Ø. (2002). *Statsvitenskap: Innføring i politisk analyse* (3. utg.). Oslo: Universitetsforlaget.
Pensum: Kap. 10. (7 s.)

Bøker

- Fredriksen, S. (2013). *Innføring i straffeprosess* (3.utg.). Oslo: Gyldendal akademisk.
Pensum: Kap. 7 (s. 105-106). (2 s.)
- Nilstad, M. (2005). *Etikk: Politilære* (2. utg.). Nesbru: Vett & Viten.
Pensum: Kap. 2, 4 og 6 (s. 157-194 og 209-214). (94 s.)

Totalt 376 sider.

Kompendium kan kjøpes på studiestedet.

Sosiologi (SOS110)

4 studiepoeng

Sosiologi studerer sammenhengen mellom samfunn og individ, hvordan individene på samme tid både påvirkes av og påvirker sine sosiale omgivelser. Mennesket kan ikke forstås bare som et enkeltindivid, men også ut fra sin gruppetilhørighet og sin plass i samfunnet forøvrig. Sosiologi er viktig for polititjenestepersoner fordi politiet møter mennesker i alle slags situasjoner. I likhet med flere andre yrkesgrupper møter polititjenestepersoner de problemfylte sidene ved samfunnslivet; utstøtningen, marginaliseringen, kriminaliteten, rusmisbruket, volden. Polityrket er et utpreget *samfunnsyrke*; det meste politiet arbeider med dreier seg om *forhold mellom mennesker*, sosiale prosesser og samfunnsforhold. Nettopp dette er sosiologiens område.

I dag finnes det knapt noe område i samfunnet som ikke er lovregulert, og derfor er politiet potensielt til stede overalt. Politiet, som håndhever av lovverket, har meget stor betydning for at samfunnet fungerer slik det gjør. Det vises *direkte*, gjennom det konkrete arbeidet politiet gjør i offentligheten, men også *indirekte*. Sosiologien gir kunnskap om det *uformelle* i samfunnet, som har en så fundamental betydning for den virkeligheten politiet står overfor. Politiet stilles overfor grunnleggende samfunnsforhold som det ikke selv har kontroll over: Forhold som barn og ungdoms oppvekstvilkår, familien, flyttemønstre, sosial ulikhet, maktforhold og sosiale konflikter, økonomiske prosesser, teknologisk utvikling, konkurransesamfunnet og mediesamfunnet. Disse forholdene er på avgjørende måter med på å forme den virkeligheten politiet arbeider i.

Sosiologifaget ved Politihøgskolen er delt i to emner, der SOS110 er en generell innføring i faget mens SOS130 er en fordypning innen noen sentrale emner knyttet til politiets operative arbeid. SOS110 er delt inn i tre hovedtemaer: a) *Generell sosiologi*, b) *oppvekst og sosial ulikhet* og c) *rus*. Innen *generell sosiologi* blir studentene kjent med en del sentrale sosiologiske begreper og teorier som er viktige for økt forståelse av ulike samfunnsområder. Temaene *oppvekst og sosial ulikhet* og *rus* er to slike områder som er av stor betydning i politiets arbeid.

Læringsutbytte

Kunnskap

Studentene har etter endt emne grunnleggende kunnskap om

- sentrale teorier og begreper innen sosiologi
- oppvekst og sosial ulikhet
- rusproblematikk

Ferdigheter

Studentene kan etter endt emne

- gjøre rede for sentrale sosiologiske fagbegreper og teorier
- drøfte og reflektere over betydningen av sosial ulikhet
- drøfte og reflektere over samfunnsforhold som fører til sosiale problemer og sosialt avvik
- drøfte og reflektere over oppvekstvilkår og sosiale forutsetninger hos barn og ungdom
- drøfte og reflektere over rusens plass i samfunnet

Generell kompetanse

Studentene kan etter endt emne

- sette enkeltfenomener inn i et samfunnsmessig og dermed et polisært perspektiv
- anvende sosiologisk forståelse i møter med mennesker i yrkessammenheng
- anvende sosiologisk kunnskap til kritisk refleksjon over eget politiarbeid

Organisering og arbeidsmåter

Det forventes at studentene arbeider ca. 120 timer med emnet. I dette ligger deltakelse i undervisning, individuelt arbeid, gruppearbeid og litteraturstudier.

Vurdering

Individuell, muntlig eksamen som vurderes i henhold til gradert karakterskala.

Pensum

Aagre, W. (2003). *Ungdomskunnskap: Hverdagslivets kulturelle former*. Bergen: Fagbokforlaget.

Pensum: Kap. 2 (s. 24 – 34). (10 s.)

Christie, N. & Bruun, K. (2003). *Den gode fiende: Narkotikapolitikk i Norden* (3. utg.). Oslo: Universitetsforlaget.

Pensum: Kap. 1, 5, 12 og 15. (28 s.)

Gullestad, M. (1997). Fra «Lydig» til «å finne seg selv»:

Verdioverføring mellom generasjonene i dagens Norge.

I I. Frønes, K. Heggen & J. O. Myklebust (Red.), *Livsløp: Oppvekst, generasjon og sosial endring* (s. 105-120).

Oslo: Universitetsforlaget. (15 s.)

Hansen, M. N. (2005). Utdanning og ulikhet: Valg, prestasjoner og sosiale settinger. *Tidsskrift for samfunnsforskning*, 46(2), 133-155. (21 s.)

Hydle, I. & Hasund, I. K. (2007). *Ansikt til ansikt:*

Konfliktrådsmegling mellom gjerningsperson og offer i voldssaker. Oslo: Cappelen akademisk.

Pensum: Kap. 1 (s. 12-35) (23 s.)

Krange, O. & Skogen, K. (2003). Skudd i løse lufta?: Unge jegere og rovdyrpolitikken. I F. Engelstad & G. Ødegård (Red.), *Ungdom, makt og mening* (s. 255-283). Oslo: Gyldendal Akademisk. (28 s.)

Pedersen, W. (1998). *Bittersøtt: Ungdom, sosialisering, rusmidler* (2. utg.). Oslo: Universitetsforlaget.
Pensum: Kap. 1 og 2. (36 s.)

Rønneberg, K. (1998). *Vår sosiale virkelighet: Innføring i sosiologi for studenter ved Politihøgskolen*. Nesbru: Vett & Viten.
Pensum: Kap. 6. (21 s.)

Sandberg, S. & Pedersen, W. (2006). *Gatekapital*. Oslo: Universitetsforlaget.
Pensum: Kap. 3. (36 s.)

Schiefloe, P. M. (2003). *Mennesker og samfunn: Innføring i sosiologisk forståelse*. Bergen: Fagbokforlaget.
Pensum: Kap. 5 (s. 143-149), 10 (s. 355-371). (23 s.)

Østerberg, D. (2003). *Sosiologiens nøkkelbegreper og deres opprinnelse* (6. utg.). Oslo: Cappelen akademisk.
Pensum: Kap. 5, 7, 8, 9, 18 og 22. (25 s.)

Totalt 266 sider.

Alle pensumtekstene inngår i et kompendium som kan kjøpes på studiestedet.

Yrkesetikk (YRK110)

2 studiepoeng

Politiet er som eneste profesjon gitt myndighet av staten til å utøve fysisk makt overfor borgerne. Samtidig er god kommunikasjon og samhandling internt og med publikum svært vesentlig i alt politiarbeid. Den enkelte polititjenesteperson har ansvar for å skape en god politikultur som er preget av respekt for andre og bevissthet rundt egen og andres integritet. Dette stiller særskilte krav til polititjenestepersonens evne til etisk refleksjon over egen yrkesutøvelse og rolle i samhandling med andre kolleger, og ved det også til den enkeltes evne til deltakelse i kunnskapsbasert erfaringslæring.

Å lære etikk er noe annet enn å lære tekniske ferdigheter eller vitenskapelig teori. Det handler om å utvikle årvåkenhet omkring hva som er rett og galt, rettferdig og urettferdig. Disse spørsmålene er spesielt viktige i politiyrket der møter mellom mennesker står sentralt. Etikk dreier seg om hva som står på spill i de situasjoner der politiet velger å gripe inn med makt overfor borgerne og der det gjelder å finne veier ut av etisk problematiske eller fastlåste situasjoner.

Det er spesielt viktig å knytte etikken til studentenes egen erfaring som kilde til innsikt i politifaglige problemstillinger og dilemmaer. Yrkesetikkemnet skal bidra til å fremme undring og refleksjon over hva det innebærer å utføre etisk kyndig og dugelig praksis.

Emnet går over alle tre studieårene. Det vil være en nær forbindelse mellom studieårene, og en vesentlig del av læringsutviklingen vil være i form av fordypning og modning.

Læringsutbytte

Kunnskap

Studentene har etter endt emne grunnleggende kunnskap om

- politirollen i et etisk perspektiv
- menneskesyn
- pliktetikk og konsekvensetikk
- forholdet mellom maktutøvelse og etikk

Ferdigheter

Studentene kan etter endt emne

- reflektere over etiske perspektiver og holdninger som ligger til grunn for yrkesutøvelsen
- reflektere over gruppeprosesser innad i politiet og yrkesetiske utfordringer i tilknytning til dette
- reflektere over etiske dilemmaer som er relevant i forhold til yrkesutøvelsen
- reflektere over viktigheten av kommunikasjon og handlingsvalg i møte med mennesker

Generell kompetanse

Studentene kan etter endt emne

- gjenkjenne yrkesetiske dilemma og vurdere ulike handlingsvalg i yrkesutøvelsen
- gjenkjenne gruppeprosesser innad i politiet og yrkesetiske utfordringer i tilknytning til dette
- utvikle etiske refleksjoner

Organisering og arbeidsmåter

Det forventes at studentene arbeider ca. 60 timer med emnet. I dette ligger deltagelse i undervisning, individuelt arbeid, gruppearbeid og litteraturstudier. Arbeidsformene skal ta utgangspunkt i alminnelige praksissituasjoner (case) med etiske problemstillinger.

Arbeidskrav: Obligatorisk deltagelse i emnet.

Vurdering

Arbeidskrav i gruppe som vurderes til bestått/ikke bestått.

Pensum

Diderichsen, A. (2011). *Etik for politifolk*.

Frederiksberg: Samfundslitteratur.

Pensum: Kap. 1, 2, 3 og 4.

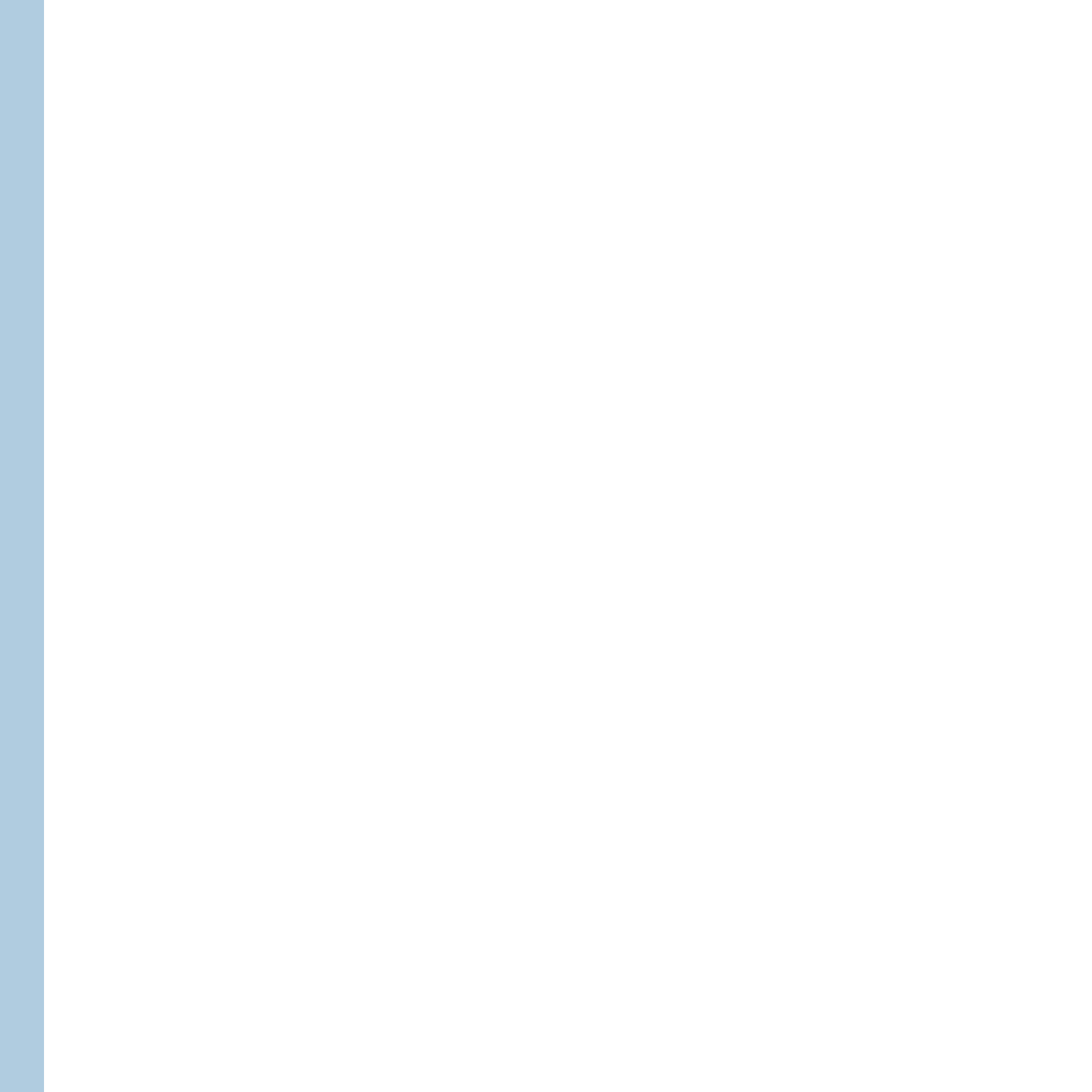
Granér, R. & Knutsson, M. (2000). *Etik i polisarbete*.

Lund: Studentlitteratur.

Pensum: Kap. 3 (s. 45 – 55).

Totalt 129 sider.

Granér, R. & Knutsson, M. (2000) kan kjøpes på studiestedet.

Hovedområde: Metode

Vitenskapsteori og forskningsmetode

Politiets datasystemer

Juridisk metode

Vitenskapsteori og forskningsmetode (VITF120)

3 studiepoeng

Politiarbeid bygger på praktisk kunnskap, forskningsbasert kunnskap samt det regelverk politiet skal forvalte. Kunnskap om vitenskapsteori og forskningsmetoder er grunnleggende for hele profesjonsutdanningen ved at det gir studentene grunnlag for å vurdere kvalitet og framgangsmåter i forskningsbasert kunnskap og teori. Å arbeide som polititjenesteperson innebærer å bygge kunnskap kontinuerlig. Det vil blant annet si at man må benytte teori for å systematisere erfaringer fra praksis.

Hensikten med emnet er å gi studentene innføring i sentrale vitenskapsteoretiske tema og forskningsmetoder og med det styrke studentenes kritiske og analytiske kompetanse.

Emnet skal bidra til økt selvstendighet og refleksjon, kompetanser som er nødvendige i arbeidet med forebyggende oppgaver, operative oppgaver og etterforskning. Emnet legger i tillegg grunnlag for bacheloroppgaven som studentene kan arbeide med gjennom de to siste studieårene.

Læringsutbytte

Kunnskap

Studentene har etter endt emne grunnleggende kunnskap om

- ulike vitenskapssyn
- sentrale forskningsmetoder
- utforming av fagoppgaver på høghskolenivå
- forskningsetikk
- forholdet mellom teoretisk, forskningsbasert og praktisk, erfaringsbasert kunnskap

Ferdigheter

Studentene kan etter endt emne

- redegjøre for enkelte vitenskapsteorier
- redegjøre for hvordan enkle kvantitative og kvalitative forskningsmetoder kan anvendes
- reflektere rundt forskningsprosessens innledende fase fra utforming av problemstilling til innhenting av data og valg av teori og metode
- anvende utvalgte temaer fra vitenskapsteori og forskningsmetode i planleggingen av et forskningsdesign

- reflektere over framtidig valg av problemstilling og forskningsdesign for bacheloroppgaven

Generell kompetanse

Studentene kan etter endt emne

- delta i kunnskapsbasert politiarbeid
- forstå at politiets kunnskapsgrunnlag bygger på både forskningsbasert og erfaringsbasert kunnskap

Organisering og arbeidsmåter

Det forventes at studentene arbeider ca. 90 timer med emnet. I dette ligger deltakelse i undervisning, individuelt arbeid, gruppearbeid og litteraturstudier.

Vurdering

Arbeidskrav som leveres individuelt eller parvis.
Arbeidskravet vurderes til bestått /ikke bestått.

Pensum

Hellevik, O. (2011). *Mål og mening: Om feiltolkning av meningsmålinger*. Oslo: Universitetsforlaget.
Pensum: s. (71-72), (76-77), (116-118), (147-148), (149-150), (151-157) og (189-190). (15 s.)

Johannessen, A., Tufte, P. A. & Kristoffersen, L. (2010).

Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode (4. utg.).

Oslo: Abstrakt.

Pensum: Kap. 1, 2 (s. 35-47), 3 (s. 53-60), 4 (s. 73-84), 5, 6 (s. 103-111), 7 (s. 118-128) og 8 (s. 135-149). (86 s.)

Olsvik, E.H. (2013). *Vitenskapsteori for politiet – Tenkemåter i kunnskapsstyrt politiarbeid*. Oslo: Gyldendal.

Pensum: Kap. 1-10 (ca. 90 s.)

Totalt 195 sider.

Hellevik, O. (2011) kan kjøpes på studiestedet.

Politiets datasystemer (POLD120)

2 studiepoeng

Emnet har fokus på bruk og forståelse av de datasystemer som politiet benytter i sitt daglige virke. Datasystemene er nødvendige for å kunne arbeide med straffesaker, dokumentere operativ innsats og behandle etterretningsopplysninger. Kunnskap om bruk av disse datasystemene er vesentlig i politiets arbeid med å forebygge, avdekke og stanse kriminell virksomhet, samt forfølge straffbare forhold. Systemopplæringen er nært knyttet til emnene Rapport og etterforskningslære, Ordenstjeneste, Yrkesetikk og juridiske emner. Emnet er gjennomgående i alle tre studieår.

Læringsutbytte

Kunnskap

Studentene har etter endt emne grunnleggende kunnskap om

- sentrale datasystemer i politiet
- politiets yrkesetiske retningslinjer og personvern ved bruk av politiets datasystemer

Ferdigheter

Studentene kan etter endt emne

- registrere og søke i straffesaker i BL (Basisløsninger)
- anvende PO (Politioperativt system) ved registrering og uthenting av hendelsesinformasjon

Generell kompetanse

Studentene kan etter endt emne

- benytte de sentrale politisystemene i sammenheng med forberedelse, innberetning av operativ innsats og i etterforskningen av straffbare forhold
- videreutvikle egen kompetanse ved bruk av BL og PO i B2

Organisering og arbeidsmåter

Det forventes at studentene arbeider ca. 60 timer med emnet. I dette ligger blant annet deltakelse i undervisning, individuelt arbeid og litteraturstudier.

Arbeidskrav: Obligatorisk deltakelse i emnet.

Vurdering

Individuelt, skriftlig arbeidskrav som vurderes til bestått/ikke bestått.

Pensum

Larsen, O. H. (2013). *Politiets datasystemer: Veiledning i politiets datasystemer*. Oslo: Politihøgskolen.

Kompendiet kan kjøpes på studiestedet.

Kapittel- og sidehenvisninger vil foreligge ved undervisningsstart.

Juridisk metode (STR150)

2 studiepoeng

Gjennom å få klarhet i hvordan regler er bygd opp og hvordan regler skal tolkes og anvendes, skal studentene opparbeide seg den nødvendige metodiske plattform for sin praktiske regelanvendelse som polititjenestepersoner.

Emnet vil omhandle hvordan rettslig tenkning arter seg og hvordan man ved bruk av juridisk metode kommer fram til hva en rettsregel går ut på (rettskildelæren). I tillegg vil emnet omhandle fremgangsmåten ved anvendelse av rettsregler på faktiske situasjoner. Gjennom behandlingen av juridisk metode vil emnet også gi et innblikk i hvordan denne metoden kan brukes som rettsvitenskapelig metode.

Emnet bidrar under hovedområdet Metode og skal gi grunnlag for å arbeide med metodespørsmål i alle juridiske emner. Siden rettskildelæren er den metodiske plattformen for løsningen av ethvert rettslig problem, vil emneplanen være nært knyttet til målene for Strafferett og straffeprosess, Ordensjuss og Vegtrafikkrett i B1.

Læringsutbytte

Kunnskap

Studentene har etter endt emne grunnleggende kunnskap om

- rettsreglenes oppbygging
- juridisk metode/rettsvitenskapelig metode

Ferdigheter

Studentene kan etter endt emne

- anvende juridisk metode for å gi svar på rettsspørsmål
- anvende juridisk metode/rettsvitenskapelig metode for å problematisere og analysere rettens innhold

Generell kompetanse

Studentene kan etter endt emne

- forstå hvordan innholdet i en rettsregel blir fastlagt

Organisering og arbeidsmåter

Det forventes at studentene arbeider ca. 60 timer med emnet. I dette ligger deltakelse i undervisning, individuelt arbeid, gruppearbeid og litteraturstudier.

Vurdering

Emnet er del av vurderingen i STR150 og VEG130.

STR150 omfatter Juridisk metode under hovedområde Metode, Strafferett og straffeprosess og Ordensjuss under hovedområde Operative oppgaver, og Strafferett og straffeprosess under hovedområde Etterforskning.

Det avholdes en individuell skriftlig seks timers eksamen i emnet STR150. Eksamen vurderes i henhold til gradert karakterskala

Det avholdes en individuell skriftlig tre timers eksamen i emnet VEG130. Eksamen vurderes i henhold til gradert karakterskala.

Emnet kan også anvendes i skriving av bacheloroppgaven.

Pensum

Boe, E. (2012). *Grunnleggende juridisk metode: En introduksjon til rett og rettstenkning* (3. utg.). Oslo: Universitetsforlaget.
Pensum: Kap. 1-17 og 19.

Fredriksen, S. (2013). *Innføring i straffeprosess* (3. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk.
Pensum: Kap. 3.

Totalt 74 sider.

Hovedområde: Operative oppgaver

Psykologi

Ordenstjeneste

Vegtrafikkrett

Rapport - og etterforsningslære

Strafferett og straffeprosess

Ordensjuss

Kriminalteknikk

Sosiologi

Kommunikasjon og konflikthåndtering

Fysisk trening

Arrestasjonsteknikk

Psykologi (PSY130)

4 studiepoeng

Emnet handler om menneskelige prosesser som utspiller seg i operative situasjoner og omhandler både individual- og sosialpsykologiske perspektiver. Emnet legger grunnlag for videre undervisning og praksis i temaer som er relevant for operativt politiarbeid.

Læringsutbytte

Kunnskap

Studentene har etter endt emne kunnskap om

- sentrale begreper relatert til stress og stressmestring
- sosialpsykologiske prosesser knyttet til oppfatning og den sosiale virkelighet
- psykisk helse hos barn, unge og voksne

Ferdigheter

Studentene kan etter endt emne

- drøfte hvordan tilegnet kunnskap om stress, sosialpsykologi og psykisk helse kan relateres til operativt politiarbeid
- reflektere over psykologisk basiskunnskap i forhold til politiyirket

Generell kompetanse

Studentene kan etter endt emne

- kjenne igjen stressreaksjoner hos seg selv og publikum og vite hvordan dette kan håndteres

- ha økt forståelse for de psykologiske prosesser som utspiller seg i samspillet mellom politi og publikum
- forholde seg til mennesker med ulike psykiske lidelser på en hensiktsmessig måte

Organisering og arbeidsmåter

Det forventes at studentene arbeider ca. 120 timer med emnet. I dette ligger blant annet forelesninger, diskusjoner og praktiske arbeider.

Vurdering

Individuell, skriftlig tre timers eksamen som vurderes i henhold til gradert karakterskala.

Pensum

Hovedtema 1: Egenutvikling og mestring av politiyrket.

Teigen, K. H. (2011). Hva er psykologi?: Emner, problemstillinger og historiske røtter. I F. Svartdal (Red.), *Psykologi En introduksjon* (s. 15-21). Oslo: Gyldendal akademisk. (6 s.)

Risan, P. & Skoglund, T. H. (2013). *Psykologi i operativ tjeneste: Stress og psykiske lidelser*. Oslo: Gyldendal akademisk. Pensum: Kap. 1-6.

Hovedtema 2: Oppfatning og den sosiale virkelighet.

Bunkholdt, V. (2002). *Psykologi En innføring for helse- og sosialarbeidere* (2.utg.). Oslo: Universitetsforlaget. Pensum: Kap. 11. (13 s.)

Kahneman, D. (2012). *Tenke, fort og langsomt*. Oslo: Pax. Pensum: s. (17-21) og (25-37) (16 s.)

Haslam, S. A. & Reicher, S. (2012). Tyranny: Revisiting Zimbardo's prison experiment. I J. Smith & S. A. Haslam (Red.), *Social psychology: Revisiting the classic studies* (s. 126-141). London: Sage. (16 s.)

Siebler, F. & Nordtug, H. (2011). Redusere fordommer mellom grupper. I F. Svartdal (Red.), *Psykologi praksis* (s. 323-325). Oslo: Gyldendal akademisk. (3 s.)

Svartdal, F. (2011). Sosialpsykologi. I F. Svartdal (Red.), *Psykologi En introduksjon* (s. 197-211). Oslo: Gyldendal akademisk. (14 s.)

Hovedtema 3: Psykisk helse.

Risan, P. & Skoglund, T. H. (2013). *Psykologi i operativ tjeneste: Stress og psykiske lidelser*. Oslo: Gyldendal akademisk. Pensum: Kap. 7-13.

Alle pensumtekster med unntak av Risan, P. & Skoglund, T.H. (2013) er samlet i et kompendium som kan kjøpes på studiestedet.

Ordenstjeneste (ORD130)

4 studiepoeng

Ordenstjeneste er en sentral del av politiets virkeområde. Sentrale hovedoppgaver er å forebygge eller gripe inn overfor forstyrrelser av den offentlige ro og orden, ivareta enkeltpersoners eller allmennhetens sikkerhet, og avverge og stanse lovbrudd. Emnet vil gi innsikt i betydningen av å være første enhet på et åsted.

Juridiske og samfunnsvitenskapelige fag har stor relevans for fagfeltet. Emnet som avsluttes i første studieår må sees i nær sammenheng med Ordensjuss og hovedområdet Operative oppgaver i andre og tredje studieår.

Læringsutbytte

Kunnskap

Studentene har etter endt emne grunnleggende kunnskap om

- regelverk og prinsipper innen ordenstjeneste
- meldingsmottak, situasjonsvurdering og gjøremål ved utrykninger
- politiets ansvar og oppgaver som første enhet på åstedet
- trafikkjeneste
- transport- og arrestjeneste
- politiets kontroll-, hjelpe- og servicefunksjoner
- politiets bruk av makt og myndighet
- redningstjenesten i Norge
- narkotika og andre rusmidler
- livreddende førstehjelp

Ferdigheter

Studentene kan etter endt emne

- gjøre rede for sentral kunnskap innen emnet
- begrunne valg og utførelse av tjenestehandlinger
- beherske livreddende førstehjelp etter gjeldende retningslinjer
- identifisere tegn og symptomer på misbruk av narkotika og andre rusmidler

Generell kompetanse

Studentene kan etter endt emne

- vise refleksjon og bevissthet om egen adferd i utførelsen av politiarbeidet
- vise innsikt i den politioperative utøvelse av makt og myndighet

Organisering og arbeidsmåter

Det forventes at studentene arbeider ca. 120 timer med emnet. I dette ligger blant annet deltakelse i undervisning, individuelt arbeid, gruppearbeid og litteraturstudier.

Arbeidskrav:

Praktisk oppgave i livreddende førstehjelp som vurderes til godkjent/ikke godkjent.

Nettbasert oppgave knyttet til symptomer på misbruk av narkotika eller andre rusmidler som vurderes til godkjent/ikke godkjent.

Vurdering

Individuell, muntlig eksamen som vurderes i henhold til gradert karakterskala.

Pensum

Ordenstjeneste/redningstjeneste

Edvindsen, K. (2012). *Ordenstjeneste*. Nesbru: Vett & Viten.
Pensum: s. (10-11), (26-29), (32-35), (44-143), (160-215) og (267-283).

Totalt 159,5 sider.

Livreddende førstehjelp

Norsk Førstehjelpsråd. (2007). *Førstehjelp* (6. utg.).
Oslo: Gyldendal.
Pensum: s. (13-19), (28-56), (147-150) og (158-162).

Totalt 18,5 sider.

Tegn og symptomer

Politidirektoratet. (2011). *Politiets bekjempelse av narkotikakriminalitet i perioden 2011 til 2015*. Oslo: Politidirektoratet.
Pensum: s. 8 (siste avsnitt), s. 10, Kap. 4 (s. 16-17) og 5. (s. 18).

Prop. 9L (2010-2011). (2010). *Endringer i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (endringer relatert til ruspåverka køyring m.m.)*. Oslo: Samferdselsdepartementet.
Pensum: s. 35 (pkt 5.1), s. 36 (pkt. 5.3.1 og 5.3.2), s. 37 (pkt. 5.3.3), s. 38 (pkt. 5.3.4), s. 39 og s. 40 (pkt. 5.3.5) og s.69 (§§ 22, 31, 22a, 33 og 34).

Øiseth, O. V., Kjeldsen, T. & Sundvoll, A. (2008). *Illustrert informasjonsmateriale om narkotika, alkohol og doping*. (5. utg.). Oslo: Norsk narkotikapolitiforening.
Pensum: (s. 9-79).

Øiseth, O. V., Kjeldsen, T. & Sundvoll, A. (2009). *Tegn og symptomer på misbruk av narkotika eller andre rusmidler* (3. utg.). Høvik: Vett & Viten.
Pensum: s. (9), (13-14), (17-29), (31-37) og (39-85).

Politidirektoratet (2011) og Prop. 9L (2010-2011) (2010) legges ut på ITL.

Vegtrafikkrett (VEG130)

3,5 studiepoeng

Vegtrafikkrett skal bidra til korrekt håndhevelse av regelverket, betryggende etterforskning og irettføring av vegtrafikksaker. Regelverket som regulerer trafikken er omfattende og detaljert. Det er nødvendig at politiet innehar tilstrekkelig kunnskap om dette for å kunne håndheve regelverket og etterforske vegtrafikksaker.

Læringsutbytte

Kunnskap

Studentene har etter endt emne grunnleggende kunnskap om

- sentrale bestemmelser innenfor vegtrafikklovgivningen og relevante bestemmelser i straffeloven

Ferdighet

Studentene kan etter endt emne

- anvende relevante bestemmelser, herunder bestemmelser om reaksjoner

Generell kompetanse

Studentene kan etter endt emne

- forstå betydningen av rettssikkerhetshensyn ved bruken av vegtrafikklovgivningen
- forstå betydningen av politiets arbeid sett fra et trafikksikkerhetsperspektiv

Organisering og arbeidsmåter

Det forventes at studentene arbeider ca. 105 timer med emnet. I dette ligger blant annet deltakelse i undervisning, individuelt arbeid, gruppearbeid og litteraturstudier.

Vurdering

Individuell, skriftlig tre timers eksamen som vurderes i henhold til gradert karakterskala.

Pensum

Olsen, L. N. (2011). Vegtrafikkrett (13. utg.). Oslo: Autoriserte Trafikkskolers Landsforbund.

Pensum: Kap. 2.5 - 2.7, 3, 4.2 - 4.4, 5.1 og 5.2, 6.1 - 6.6, 7.2, 8.3 og 8.4, 9.2, 11.1 - 11.3, 11.5, 11.6. 12.2 - 12.5, 13.2 - 13.4, 14 - 22, 28.3 - 28.4, 30.2, 31.1 - 31.4, 31.9, 31.11 og 34.

I tillegg kommer et hefte med pensumoppdateringer (ca. 4 s.)

Totalt 215 sider.

Rapport- og etterforsningslære (REL130)

3 studiepoeng

Første enhet på åstedet iverksetter akutte ordensmessige tiltak og ivaretar krav til bevissikring og annen informasjonsinnhenting. De fleste ordensoppdrag som har årsak i et straffbart forhold, ender opp med skriftlig dokumentasjon, og oppdraget er ikke ferdig utført før dokumentasjon foreligger. Oppklaring av straffesaker viser at handlemåtene til første enhet på åstedet ofte er avgjørende for utfallet av etterforskningen. Emnet har i første studieår hovedfokus på rapportlære. Emnet må sees i sammenheng med REL150.

Læringsutbytte

Kunnskap

Studentene har etter endt emne grunnleggende kunnskap om

- gangen i en straffesak
- rettigheter og plikter for de involverte i en straffesak
- innholdet i avgitt og mottatt anmeldelse
- avhørsprosessen ved avhør av vitner
- formelle krav til utforming av politirapporter
- straksetterforskning
- kravet til objektivitet

Ferdigheter

Studentene kan etter endt emne

- gjøre rede for grunnleggende kunnskap i emnet
- skrive anmeldelser i henhold til gitte krav og standarder
- utføre straksetterforskning i henhold til gitte krav og standarder

- planlegge, gjennomføre og dokumentere enkle vitneavhør i henhold til gitte krav og standarder

Generell kompetanse

Studentene kan etter endt emne

- formidle rettigheter og plikter tilpasset til fornærmede, vitner, mistenkte og siktede
- vurdere behovet for straksetterforskning
- vise refleksjon og bevissthet om egen atferd

Organisering og arbeidsmåter

Det forventes at studentene arbeider ca. 90 timer med emnet. I dette ligger blant annet deltakelse i undervisning, individuelt arbeid, gruppearbeid og litteraturstudier. Det vil bli lagt opp til høy grad av studentaktivitet.

Vurdering

Individuelt, skriftlig arbeidskrav som vurderes til bestått/
ikke bestått.

Pensum

Bjerknes, O. T. & Williksen, E. (2012). *Politirapport* (3. utg.).

Høvik: Vett & viten.

Pensum: Kap. 1 (s. 8-15, 17-22 og 27-41), Kap. 2, Kap. 3
(s. 72-99), Kap. 6 (s. 166-187, 189, 202-222, 232-244 og
252-255), Kap.7 og Kap. 8. (s. 366-367).

Bjerknes, O. T. & Johansen, A. K. H. (2010).

Etterforskningsmetoder: En innføring (2. utg.).

Bergen: Fagbokforlaget.

Pensum: Kap. 3.

Totalt 186 sider.

Strafferett og straffeprosess (STR150)

3 studiepoeng

Strafferett omhandler reglene om hvilke vilkår som må være oppfylt for å kunne fastslå om gjerningspersonen er skyldig i et straffbart forhold, og hvilke straffereaksjoner som kan ilegges.

Strafferett deles inn i alminnelig strafferett og spesiell strafferett. Alminnelig strafferett er læren om vilkårene for straff, og andre generelle regler om straff. Spesiell strafferett er læren om de forskjellige straffebestemmelsene.

Straffeprosess omhandler reglene om hvordan straffesaker skal behandles, slik at blant annet hensynet til rettsikkerhet og effektivitet ivaretas. Straffeprosessen er med andre ord strafferettens saksbehandlingsregler.

Emnet skal bidra til kunnskap om og forståelse av reglene om rettshåndhevelsen. Emnet avsluttes med eksamen i B1. Strafferett og straffeprosess videreføres i B3 med fordypning og nye temaer.

Strafferett og straffeprosess inngår også i hovedområdet Etterforskning i B1.

Læringsutbytte

Kunnskap

Studentene har etter endt emne grunnleggende kunnskap om

- de straffeprosessuelle tvangsmidlene pågrepelse, ransaking og beslag
- utvalgte emner innenfor alminnelig og spesiell strafferett

Ferdigheter

Studentene kan etter endt emne

- anvende sentrale straffebestemmelser og treffe begrunnede valg
- anvende og begrunne reglene om tvangsmidlene pågrepelse, ransaking og beslag

Generell kompetanse

Studentene kan etter endt emne

- forstå de grunnleggende forutsetninger for straff
- forstå de rettsikkerhetshensyn som tvangsmidlene bygger på

Organisering og arbeidsmåter

Det forventes at studentene arbeider ca. 90 timer med emnet. I dette ligger blant annet deltakelse i undervisning, individuelt arbeid, oppgaveløsning og litteraturstudier.

Arbeidskrav: Individuell, skriftlig oppgave som vurderes til godkjent/ikke godkjent.

Vurdering

Emnet er en del av vurderingen i STR150. STR150 omfatter Juridisk metode under hovedområde Metode, Strafferett og straffeprosess og Ordensjuss under hovedområde Operative oppgaver, og Strafferett og straffeprosess under hovedområde Etterforskning.

Det avholdes en individuell skriftlig seks timers eksamen i emnet STR150. Eksamen vurderes i henhold til gradert karakterskala.

Pensum

Fredriksen, S. (2011). *Pågrepelse, ransaking og beslag: Pensumhefte i straffeprosessuelle tvangsmidler: B1, STR 150*. Oslo: Politihøgskolen.

Kippe, H. & Seiersten, A. (2004). *Alminnelig strafferett med innføring i spesiell strafferett*. (2.utg.).

Nesbru: Vett & Viten.

Pensum: Kap. 8-12 og 14-15

Totalt 93 sider.

Ordensjuss (STR150)

3 studiepoeng

Ordensjuss er læren om rettsregler som hjemler politiets myndighetsutøvelse innenfor operativ tjeneste, samt straffebud som er nært knyttet til denne tjenesten. Emnet må derfor ses i sammenheng med emnet Ordenstjeneste.

Læringsutbytte

Kunnskap

Studentene har etter endt emne grunnleggende kunnskap om

- sentrale bestemmelser i politiloven kap. II
- relevante bestemmelser innenfor straffeloven og spesiallovene
- forskjellen på og grensen mellom polisizære og straffeprosessuelle inngrepshjemler

Ferdigheter

Studentene kan etter endt emne

- anvende og begrunne bruk av inngrepshjemler etter politiloven
- anvende og begrunne bruk av straffebestemmelser etter politiloven

Generell kompetanse

Studentene kan etter endt emne

- forstå de rettssikkerhetshensyn som politiloven bygger på

- vurdere politiets handlinger opp mot grunnleggende rettssikkerhetsprinsipper

Organisering og arbeidsmåter

Det forventes at studentene arbeidet ca. 90 timer med emnet. I dette ligger blant annet deltakelse i undervisning, individuelt arbeid, gruppearbeid og litteraturstudier.

Arbeidskrav: Individuell skriftlig oppgave som vurderes til godkjent/ikke godkjent

Vurdering

Emnet er en del av vurderingen i STR150. STR150 omfatter Juridisk metode under hovedområde Metode, Strafferett og straffeprosess og Ordensjuss under hovedområde Operative oppgaver, og Strafferett og straffeprosess under hovedområde Etterforskning. Det avholdes en individuell skriftlig seks timers eksamen i emnet STR150. Eksamen vurderes i henhold til gradert karakterskala.

Pensum

Auglend, R., Mæland, H. & Rødsandhaug, K. (2004). *Politirett* (2. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk.

Pensum: Kap. 7.3 – 7.4.4.6 og 7.5 – 7.11.

Fredriksen, S. & Nybøe, T. (2006). *Straffebud i ordensjuss*. [Kompendium]. Oslo: Politihøgskolen.

Pensum: s. (1-7) og (1-14) (ikke strl. § 219).

Totalt 124 sider.

Kriminalteknikk (KRI130)

2 studiepoeng

Kriminalteknikk er et fag som er i stor utvikling, og åstedsgranskerens rolle blir stadig viktigere i politiets etterforskning. Kriminalteknikk omhandler undersøkelser, sikring og dokumentasjon av åsted, person og spor. Dette med henblikk på å klarlegge hendelsesforløpet for en straffbar handling, brann eller ulykke, belyse årsaken og identifisere impliserte personer.

KRI130 omhandler første enhet på åstedet, fotolære og åstedstegning. Studentene skal ved dette kunne øke sin generelle forståelse for åstedets betydning og hvilke utnyttelsesmuligheter dette kan gi. KRI130 må sees i sammenheng med KRI150.

Læringsutbytte

Kunnskap

Studentene har etter endt emne grunnleggende kunnskap om

- åstedets betydning, beslutningssystematikk og åstedsdisiplin
- generell kamerallære og kriminalteknisk fotografering
- åstedstegning

Ferdigheter

Studentene kan etter endt emne

- foreta enkel åstedsvurdering, herunder om det bør søkes kriminalteknisk bistand
- ivareta åstedet, herunder avsperring og søk etter spor
- dokumentere åsted og spor, samt sikre sporene på en slik måte at de tilfredsstillende kravene til kvalitetssikring

Generell kompetanse

Studentene kan etter endt emne

- ivareta etterforskerrollen som første enhet på åstedet, og ivareta etiske krav og retningslinjer
- vise forståelse for kriminalteknikkens betydning i etterforskningsarbeidet

Organisering og arbeidsmåter

Det forventes at studentene arbeider ca. 60 timer med emnet. I dette ligger deltakelse i undervisning, individuelt arbeid, gruppearbeid og litteraturstudier. Det legges stor vekt på praktiske oppgaver hvor den enkelte student må delta aktivt.

Vurdering

Praktisk arbeidskrav som vurderes til bestått/ikke bestått.

Pensum

Hamremoen, E. (Red.). (2012). *Kriminalteknikk: Første enhet på åstedet*. Oslo: Gyldendal juridisk.

Pensum: Kap. 1 (s. 21-41), 2 (s. 43-63) og 3 (s.65-77).

Totalt 55 sider

Sosiologi (SOS130)

2 studiepoeng

SOS130 bygger på SOS110. De konkrete operative arbeidsoppgavene til politiet finner normalt sted i sosiale situasjoner, der oppdragets utførelse i stor grad er avhengig av de involverte polititjenestepersonenes forutsetninger. Evne til situasjonsvurdering er avhengig av kunnskaper om sosial samhandling, innsikt i ulike menneskers sosiale og kulturelle utgangspunkt, normer og verdier i ulike deler av befolkningen. Utøvere av politiyrket må kjenne seg selv, relasjoner til kolleger og mennesker de møter i sin yrkesutøvelse. De må også kjenne til samfunnsforhold som virker inn på tjenesten.

Forståelse av sosiale prosesser er viktige *innad* i politiet, på et lensmannskontor, under en utrykning eller i forbindelse med utførelsen av et vanskelig ordensoppdrag. Dette er sentralt i SOS130; sosiale prosesser, forhold mellom mennesker og samfunnsforhold.

Læringsutbytte

Kunnskap

Studentene har etter endt emne grunnleggende kunnskap om

- politiets yrkeskultur
- kulturforståelse
- globalisering
- vold

Ferdigheter

Studentene kan etter endt emne

- gjøre rede for emnets sentrale kunnskapstemaer
- drøfte betydningen av kultur og kulturelle verdier

- vise innsikt i noen sosiale mekanismer i tilknytning ungdom, ungdomsgjenger og kriminalitet
- anvende sentrale begreper til refleksjon over yrkesutøvelse

Generell kompetanse

Studentene kan etter endt emne

- vise forståelse for det flerkulturelle samfunnet og politiets møte med dette
- vise forståelse for uformelle sosiale prosesser i politiet

Organisering og arbeidsmåter

Det forventes at studentene arbeider ca. 60 timer med emnet. I dette ligger blant annet forelesninger, gruppearbeid, diskusjoner og litteraturstudier.

Totalt 115 sider.

Alle pensumtekstene inngår i et kompendium som kan kjøpes på studiestedet.

Vurdering

Arbeidskrav i gruppe som vurderes til bestått/ikke bestått.

Pensum

Eriksen, T. H. (2001). Kultur, kommunikasjon og makt. I T. H.

Eriksen (Red.), *Flerkulturell forståelse* (2. utg.) (s. 57-72).

Oslo: Tano Aschehoug. (12 s.)

Eriksen, T. H. (2008). *Globalisering: Åtte nøkkelbegreper*. Oslo:

Universitetsforlaget.

Pensum: Innledning og Kap. 5. (31 s.)

Klyve, A. (2009). *Sinte unge menn: I kunnskapssamfunnet*.

Nesttun: Folio.

Pensum: Kap. 3. (32 s.)

Knutsson, M. & Granèr, R. (2001). *Perspektiv på politetik*.

Lund: Studentlitteratur.

Pensum: Kap. 4. (40 s.)

Kommunikasjon og konflikthåndtering (KKH130)

2 studiepoeng

I **polititjenesten** møter politiet mennesker i ulike situasjoner. I politioppdrag er kommunikasjon med publikum viktig, både med tanke på å få kontakt, skaffe nødvendig informasjon om situasjonen, løse problemer og ordne opp i en situasjon. I ulike situasjoner må polititjenestepersoner opptre som hjelpere, ordensregulatorer og kriminalitetsbekjempere. Noen ganger innebærer det at det må benyttes ulike grader av kontroll og makt.

Læringsutbytte

Kunnskap

Studentene har etter endt emne grunnleggende kunnskap om

- kommunikasjon og kommunikasjonsprosesser
- konfliktårsaker, konfliktutvikling og konflikthåndtering
- kommunikasjon på engelsk om politirelaterte temaer

Ferdighet

Studentene kan etter endt emne

- gjøre rede for sentrale begreper, modeller og teorier i emnet
- tilpasse kommunikasjon i møte med forskjellige holdninger, verdier og kulturer
- tilpasse kommunikasjon i en konfliktsituasjon
- reflektere over egen evne til samhandling med andre

Generell kompetanse

Studentene kan etter endt emne

- forstå betydningen av kommunikasjon og samspill mellom politi og publikum
- være bevisst egne kommunikasjonsferdigheter

Organisering og arbeidsmåter

Det forventes at studentene arbeider ca. 60 timer med emnet. I dette ligger blant annet deltakelse i undervisning, individuelt arbeid, gruppearbeid, interaksjon med publikum og litteraturstudier.

Vurdering

Arbeidskrav i gruppe som vurderes til bestått/ikke bestått.

Pensum

Bråten, O. A. (2011). *Håndbok i konflikthåndtering: Forebygging av trakassering, trusler og vold*. Kristiansand: Høyskoleforlaget.

Høyskoleforlaget.

Pensum: 126 s. (s. 21- 34 er ikke pensum)

Kiel, C. K. (1993). Confessions of an angry commuter: Or learning how to communicate the non-communicating way. I A. C. Kiel (Red.), *Continuity and change: Aspects of contemporary Norway* (s. 55-70). Oslo: Scandinavian University Press. (12 s.)

Totalt 138 sider.

Kiel, C.K. (1993) kan kjøpes på studiestedet.

Gloseliste legges ut på ITL.

Fysisk trening (FYS130)

2 studiepoeng

Utførelse av politiyrket kan innebære store fysiske og psykiske påkjenninger. Emnet skal gjøre studentene motivert for, og i stand til, å gjennomføre målrettet og allsidig fysisk trening. Emnet skal også ha fokus på ivaretagelse av egen helse.

Fysisk trening skal inspirere til samhandling og erfaringsutveksling og være en tverrfaglig bidragsyter, også innenfor andre hovedområder. Emnet er gjennomgående i de tre studieårene med avsluttende eksamen i B3.

Læringsutbytte

Kunnskap

Studentene har etter endt emne grunnleggende kunnskap om

- hva som kjennetegner grunntrening og basistrening
- treningsplanlegging
- skadeforebygging
- hvordan fysisk trening og kosthold kan påvirke fysisk prestasjonsevne

Ferdigheter

Studentene kan etter endt emne

- gjøre rede for sentral kunnskap i emnet
- anvende hensiktsmessige treningsmetoder og kunnskaper i selvstendig trening
- knytte fysisk trening opp mot yrkesutøvelsen innen operativt politiarbeid
- forebygge skader gjennom trening

Generell kompetanse

Studentene kan etter endt emne

- se emnet i sammenheng med god og sikker tjeneste i utførelse av politioperative oppgaver
- se betydningen av å være i god fysisk form med tanke på helse i et langt yrkesliv

Organisering og arbeidsmåter

Det forventes at studentene arbeider ca. 60 timer med emnet. Det legges vekt på kunnskapsbasert erfaringslæring. I dette ligger deltakelse i praktisk og teoretisk undervisning, veiledning, litteraturstudier og egentrening.

Arbeidskrav: Obligatorisk deltakelse i emnet.

Vurdering

Individuelt skriftlig arbeidskrav som vurderes til bestått/ ikke bestått.

I tredje studieår (B3) blir studentene vurdert i en praktisk eksamen. Kandidaten vurderes i maksimal styrke (benkpress - 24% av karakter), utholdende dynamisk styrke (kroppshev i bom - 24% av karakter) og i utholdenhet (3000 m på bane - 52% av karakter). Alle deleksamener må gjennomføres samme dag. Eksamen vurderes i henhold til karakterskala A-F.

Pensum

Gjerset, A., Haugen, K. & Holmestad, P. (2012). *Treningslære* (4. utg.). Oslo: Gyldendal Undervisning.

Pensum: s. (15-17), 29, (31-37), (41-61), 65, (73-76), (84-96), (99-104), (169-170), (196-197), (251-257), (263-264), (269-271), (283-285), (333-337), (344-345), (353-359), (364-366), (369-372), (397-399), (404-423), (427-429), (446-447), 457, (461-464), (483-488), (499-500), (559-571).

Totalt 150 sider.

Arrestasjonsteknikk (AT130)

2 studiepoeng

Politiet er det eneste sivile maktapparat som i fredstid legalt kan utøve fysisk makt overfor borgere. Det er derfor svært viktig at polititjenestepersoner behersker teknikker som gjør dem i stand til å utføre krevende pågripelser samtidig som sikkerheten til gjerningspersoner, publikum og polititjenestepersoner blir ivaretatt på en god måte.

Gjennom trening i arrestasjonsteknikk skal studentene tilegne seg tekniske og taktiske ferdigheter for å kunne foreta pågripelser. Metodene og teknikkene skal være innenfor rettslige rammer, og de skal være forsvarlige. Arrestasjonsteknikk skal gi studentene ferdigheter i all maktbruk, unntatt bruk av skytevåpen. Emnet er gjennomgående i den treårige bachelorutdanningen og må sees i sammenheng med øvrig polititaktikk.

Læringsutbytte

Kunnskap

Studentene har etter endt emne kunnskap om

- sentrale pågripelses-, nødverge- og frigjøringsteknikker
- sentrale bestemmelser for politiets bruk av makt
- skadepotensialet ved de ulike arrestasjonsteknikkene
- situasjonstilpasset bruk av arrestasjonsteknikk

Ferdigheter

Studentene kan etter endt emne

- på bakgrunn av selvstendige vurderinger anvende batong og OC pepperspray, teknisk og taktisk i gitte situasjoner

- på grunnleggende nivå selvstendig anvende sentrale pågripeseteknikker i 1 mot 1 og 2 mot 1
- under veiledning, anvende sentrale nødverge-/frigjøringsteknikker
- under veiledning anvende sentrale pågripeseteknikkene i gitte situasjoner

Generell kompetanse

Studentene kan etter endt emne

- inneha grunnleggende kompetanse i arrestasjonsteknikk slik at de kan trene selvstendig i B2

Organisering og arbeidsmåter

Det forventes at studentene arbeider ca. 60 timer med emnet. I dette ligger deltagelse i undervisning, selvstudier og egentrening. Undervisningen vil primært foregå i AT-sal. I tillegg benyttes øvingsleilighet, øvingsgate og utemiljø.

Arbeidskrav: Obligatorisk deltakelse i emnet. Obligatorisk aktiv deltakelse i opplæring og godkjenning i bruk av teleskopbatong og OC pepperspray.

Vurdering

Avsluttende godkjenningsprøver i teleskopbatong og OC pepperspray som vurderes til godkjent/ikke godkjent. Innhold fra emnet AT130 kan bli del av eksamen i AT330 i tredje studieår.

Pensum

Lie, A. L. & Lagestad, P. (2011). *Arrestasjonsteknikk* (2. utg.)
Oslo: Gyldendal.
Pensum: s. (3-7), (19-29), (39-56), (60-63), (83-86),
(92-94), (103-109), (116-117), (122-128), (140-145), (151--171)
og (184-194).

Totalt 99 sider.

Hovedområde: Etterforsking

Strafferett og straffeprosess

Rapport - og etterforsningslære

Kriminalteknikk

Strafferett og straffeprosess (STR150)

4,5 studiepoeng

Strafferett omhandler reglene om hvilke vilkår som må være oppfylt for å kunne fastslå om gjerningspersonen er skyldig i et straffbart forhold, og hvilke straffereaksjoner som kan ilegges.

Strafferett deles inn i alminnelig strafferett og spesiell strafferett. Alminnelig strafferett er læren om vilkårene for straff, og andre generelle regler om straff. Spesiell strafferett er læren om de forskjellige straffebestemmelsene.

Straffeprosess omhandler reglene om hvordan straffesaker skal behandles, slik at blant annet hensynet til rettssikkerhet og effektivitet ivaretas. Straffeprosessen er med andre ord strafferettens saksbehandlingsregler.

Emnet skal bidra til kunnskap om og forståelse av reglene om rettshåndhevelsen. Emnet avsluttes med eksamen i B1. Strafferett og straffeprosess videreføres i B3 med fordypning og nye temaer.

Strafferett og straffeprosess inngår også i hovedområdet Operative oppgaver i B1.

Læringsutbytte

Kunnskap

Studentene har etter endt emne grunnleggende kunnskap om

- utvalgte emner innenfor alminnelig og spesiell strafferett
- sentrale prinsipper i straffeprosessen
- aktørene i straffeprosessen
- gangen i en straffesak

Ferdigheter

Studentene kan etter endt emne

- anvende sentrale straffebestemmelser og treffe begrunnede valg
- anvende enkelte regler om etterforskning

Generell kompetanse

Studentene kan etter endt emne

- forstå sammenhengen mellom strafferett, straffeprosess og etterforskning
- forstå de rettssikkerhetshensyn som straffeprosessen bygger på
- gjennomføre etterforskning av straffesaker slik at påtalemyndigheten får tilstrekkelig grunnlag for sin avgjørelse

Organisering og arbeidsmåter

Det forventes at studentene arbeider ca. 135 timer med emnet. I dette ligger deltakelse i undervisning, individuelt arbeid, oppgaveløsning og litteraturstudier.

Vurdering

Emnet er en del av vurderingen i STR150. STR150 omfatter Juridisk metode under hovedområde Metode, Strafferett og straffeprosess og Ordensjuss under hovedområde Operative oppgaver, og Strafferett og straffeprosess under hovedområde Etterforskning.

Det avholdes en individuell skriftlig seks timers eksamen i emnet STR150. Eksamen vurderes i henhold til gradert karakterskala.

Pensum

Fredriksen, S. (2013). *Innføring i straffeprosess* (3. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk.

Pensum: Kap. 1-2, 4-6, 7.1-7.6, 7.8-7.9, 9.1 -9.3, 9.5-9.9 og 10.2.

Kippe, H. & Seiersten, A. (2004). *Alminnelig strafferett med innføring i spesiell strafferett* (2. utg.).

Nesbru: Vett & Viten.

Pensum: Kap. 1-7, 16-17 og 19-20.

Kippe, H. & Seiersten, A. (2005). *Spesiell strafferett og spesiallover* (2. utg.) Nesbru: Vett & Viten.

Pensum: Kap. 1.4.3-1.4.4, 1.5.2, 1.6, 2.1-2.2, 2.4, 3.6, 3.15, 4.1-4.5, 5.1-5.7, 8.5-8.14, 8.16, 9.5, 10.1-10.9 og 10.19-10.23.

Totalt 243 sider.

Rapport- og etterforskningslære (REL150)

3 studiepoeng

Rapport- og etterforskningslære omhandler ulike taktiske etterforskningsmetoder som politiet kan benytte for å avgjøre om et forhold er straffbart, hvem som er gjerningsperson og om vedkommende kan straffes. De tekniske etterforskningsmetodene politiet benytter omhandles i emnet Kriminalteknikk. Rapport- og etterforskningslære skal sette politiet i stand til å dokumentere informasjon på en etterrettelig måte. Dokumentene skal danne grunnlag for påtalemyndighetens vurdering av påtalespørsmålet. Det skal fremkomme i rapportene at gjeldende regelverk er fulgt. Emnet har i første studieår hovedfokus på rapportlære. Emnet må sees i sammenheng med REL130.

Læringsutbytte

Kunnskap

Studentene har etter endt emne grunnleggende kunnskap om

- formålet med etterforskning
- kravet til objektivitet og kvalitet
- når politiet kan starte etterforskning
- taktiske etterforskningsmetoder
- tvangsmidler
- egenrapporter
- avhør av mistenkt/siktet
- kombinert anmeldelse
- avhørsprosessen

Ferdigheter

Studentene kan etter endt emne

- gjøre rede for grunnleggende kunnskap i emnet
- anvende grunnleggende taktiske etterforskningsmetoder i henhold til gitte krav og retningslinjer
- dokumentere bruken av taktiske etterforskningsmetoder i henhold til gitte krav og retningslinjer

Generell kompetanse

Studentene kan etter endt emne

- gjengi egen og andres informasjon objektivt slik at rettssikkerheten i en eventuell straffesak blir ivaretatt

Organisering og arbeidsmåter

Det forventes at studentene arbeider ca. 90 timer med emnet. I dette ligger blant annet deltakelse i undervisning, individuelt arbeid, gruppearbeid og litteraturstudier. Det vil bli lagt opp til høy grad av studentaktivitet.

Vurdering

Individuelt, skriftlig arbeidskrav som vurderes til bestått/ikke bestått.

Pensum

Anholt, A. (2012). *En kort innføring i avhørets faser*. Oslo: Politihøgskolen. Upublisert.

Bjerknes, O. T. & Williksen, E. (2012). *Politirapport* (3. utg.). Høvik: Vett & viten.
Pensum: Kap. 1 (s. 15-16 og 23-26), 4 (s. 100-115) og 8 (s. 290-296, 303-314, 316-345, 348-350 og 355-383).

Bjerknes, O. T. & Johansen, A. K. H. (2010). *Etterforskningsmetoder: En innføring* (2. utg.). Bergen: Fagbokforlaget.
Pensum: Kap. 14 (s. 440-450, 455-470 og 472-477).

Totalt 146 sider.

Anholt, A. (2012) legges ut på ITL.

Kriminalteknikk (KRI150)

3 studiepoeng

Kriminalteknikk i hovedområdet Etterforskning handler i stor grad om å søke og sikre spor i den hensikt å knytte, eventuelt utelukke, personer og gjenstander til sted og handling.

KRI150 må sees i sammenheng med KRI130.

Læringsutbytte

Kunnskap

Studentene har etter endt emne grunnleggende kunnskap om

- ulike kriminaltekniske spor og betydningen av dem
- metode og fremgangsmåte for dokumentasjon, sikring og oppbevaring av kriminaltekniske spor fra ulike åsteder
- betydningen og nødvendigheten av å dokumentere åstedsarbeidet gjennom ulike dokumentasjonsmåter
- ulike samarbeidspartnere innen kriminalteknisk arbeid

Ferdigheter

Studentene kan etter endt emne

- planlegge, gjennomføre og dokumentere enkle åstedsundersøkelser
- redegjøre for nytteverdien av ulike kriminaltekniske spor

Generell kompetanse

Studentene kan etter endt emne

- gjennomføre enkle kriminaltekniske undersøkelser som tilfredsstillende kravene til objektivitet, etterrettelighet og kvalitetssikring

Organisering og arbeidsmåter

Det forventes at studentene arbeider ca. 90 timer med emnet. I dette ligger deltakelse i undervisning, individuelt arbeid, gruppearbeid og litteraturstudier. Det legges stor vekt på praktiske oppgaver hvor den enkelte student må delta aktivt.

Arbeidskrav: Obligatorisk undervisning i temaet Biologiske spor.

Vurdering

Individuell, skriftlig tre timers eksamen som vurderes i henhold til gradert karakterskala.

Pensum

Hamremoen, E. (Red.). (2012). *Kriminalteknikk: Første enhet på åstedet*. Oslo: Gyldendal juridisk.

Pensum: Kap 4 (s. 79-109), 5 (s. 111-132), 6 (s. 141-151), 7 (s. 153-165), 8 (s. 167-181), 10 (s. 199-214), 11 (s. 225-229 og 362-375), 13 (s. 237-255), 14 (s. 271-277 og 15 (s. 299-317).

Totalt 158 sider.

POLITIHØGSKOLEN